

Чи відвідуєте Ви форуми видавців?

Традиційне вереснєве свято книги — знову шелест від гонорово перегортуваних щойно куплених книжок і гамір на вулиці Коперника — відкривається Форум видавців! Натовпи львів'ян та гостей міста — книголюбів, книгоманів, учасників, політиків, письменників, вирушають до книжкової „мекки“ — Львівського палацу мистецтв. Перекрито рух автотранспорту, сотні пакунків і пакуночків з книжками, книжечками, альбомами, часописами поповняють домашні полиці, а над центром міста витає схвильований, пожвавлений Дух Форуму — хто не знає що це таке?

Організаторами „Форуму видавців у Львові“ щорічно є ГО „Форум видавців“, Львівська міська рада, Львівська обласна рада, Львівська обласна державна адміністрація, Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів, Українська бібліотечна асоціація.

Львівський Форум має статус **Національного**. Це найбільший книжковий ярмарок та літературний фестиваль в Україні та один з найпомітніших у Східній Європі. Найважливішими акціями Форуму є Міжнародний літературний фестиваль за участі близько 200 письменників з України та 18 країн світу, Бізнес-форум з фокусною темою „Українське книговидання в умовах кризи: час змін“, Всеукраїнський конкурс „Найкраща книга Форуму видавців-2010“ та Книжковий ярмарок, що цього року триватиме від сьогодні до 19 вересня.

Софія МАТВІЙ

Продовження теми на 12 с. →

Анатолій Загородній, проректор з науково-педагогічної роботи Львівської політехніки:

„Не пропускаю жодного такого свята“

На XVII Форум видавців піду обов'язково, бо не пропускаю жодного такого свята. Сподіваюся побачити там нову фахову літературу з економіки, обліку, аналізу. З художньої літератури хотів би придбати твори Олеса Ульяненка.

Яна Лозинська, студентка п'ятого курсу Інституту архітектури Львівської політехніки:

„Відвідую щороку і купую книжки про художників“

Щороку відвідую цей Форум. Час від часу щось купую. Мене, як майбутнього дизайнера, цікавить література зі спеціальності. Люблю також купувати книжки про художників. Цього року придбала б книжку про Далі.

Теодор Гривна, студент третього курсу Інституту економіки та менеджменту Львівської політехніки:

„Це єдине місце, де зібрано стільки цікавої літератури“

Хотілося б побачити на Форумі оригінальні твори, які можуть посправжньому зацікавити, дати нам те, для чого, власне, призначена книжка. Завжди з інтересом відвідую його, бо це єдине місце, де зібрано стільки цікавої літератури.

Ольга Михайлів, студентка першого курсу Інституту прикладної математики та фундаментальних наук Львівської політехніки:

„Я на Форумі — щорічний гість“

Я на Форумі — щорічний гість. Дуже хочу придбати цікаву українську художню книжку. Нині, на жаль, в книгарнях дуже складно знайти потрібну літературу рідною мовою.

Ігор Когут, доцент Інституту прикладної математики та фундаментальних наук Львівської політехніки:

„Придбаю книжки зі своєї професії і обов'язково щось для душі“

На Форумі є великий вибір різної літератури. Цього року придбаю щось з навчальної літератури, наукових досліджень, можливо, з методики викладання, з нових інформаційних технологій. І обов'язково щось для душі.

Світлана Пчелянська, студентка третього курсу Інституту прикладної математики та фундаментальних наук Львівської політехніки:

„Купую навчальну і художню літературу“

На Форумі можна придбати потрібну літературу для навчання, бо в політесі всіх книжок нема. Часто купую художню літературу, бо вона дешевша. Тепер хотілося б придбати фантастичний твір.

Опитувала Катерина ГРЕЧИН

конференція трудового колективу

Компас на новий рік навчальний

Минулої п'ятниці у нашому університеті відбулась конференція трудового колективу. Зареєструвалось 198 делегатів із 240, були запрошені також 202 особи.

Ректор Юрій Бобало прозвітував за діяльність упродовж минулого 2009/2010 навчального року. Він відзначив, що цей рік був особливий для Львівської політехніки, адже це був перший навчальний рік у статусі дослідницького (до слова, через зміни в Положенні про дослідницький університет цей статус Політехніці треба буде підтвердити не через 5 років, а вже на початку наступного року).

Юрій Ярославич наголосив на досягненнях університету. У рейтингу „Компас-2010“ Львівська політехніка знову посіла четверте місце серед 234-х вишів України та друге місце серед технічних вишів, а серед ВНЗ Західної України визнана найкращим вишем. До складу Політехніки як відокремлені структурні підрозділи увійшли Інститут підприємництва та перспективних технологій, Золочівський та Коломийський політехнічні коледжі. При університеті створено навчально-науково-виробничий комплекс „Школа-Коледж-Університет-Підприємство“.

Ректор зосередився на проблемах, які треба вирішити. Він кілька разів

наголошував на тому, що головне в діяльності університету — покращення якості освіти. В цьому контексті важлива якість контингенту студентів, якість навчальних програм, навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчального процесу тощо. Аналізуючи ці критерії, Юрій Ярославич навів статистику: за результатами літньої сесії понад 71 бал у середньому набрали 58,4 % (9884) студентів денної форми навчання. З них 941 особа — студенти комерційної форми навчання, тобто 71,1 % студентів отримуватимуть стипендію (з них 17,5 % — підвищену).

Впродовж звітного періоду в наукових дослідженнях брали участь 1757

науково-педагогічних працівників, з них 206 — доктори наук, 977 — кандидати наук та 4523 студенти. Науковці Львівської політехніки виконали науково-дослідні роботи в межах понад 19 млн. грн. (в тому числі за рахунок коштів держбюджету, за госпдоговорами, грантами, у межах міжнародної співпраці).

Юрій Бобало нагадав, що 2010 року набрало чинності Положення про конкурс на найкращого молодого науковця, 4 переможці якого щороку отримують гранти від Львівської політехніки. Триває співпраця з 50 провідними закордонними університетами. Впродовж звітного періоду науково-педагогічні працівники Політехніки отримали десять державних нагород, одну премію НАН ім. М. Крилова, одну премію Кабміну за внесок молоді у розбудову держави. Студенти університету здобули за минулий навчальний рік 8 стипендій Президента України, 4 — Верховної Ради, 14 — Вченої ради університету, 119 — інших.

Торкуючись питання підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів, ректор зауважив, що 19 кафедр університету мають проблеми з кадровим забезпеченням, коли студентів навчають викладачі без наукових ступенів.

→ Закінчення на 5 с.

добрий початок

Політехніків благословили

Напутніми словами: „на рівні стежки у навчанні та житті“ студентів і викладачів Львівської політехніки 8 вересня поблагословив владика, єпископ-помічник Київської архієпархії УГКЦ Йосиф Мілян під час молебню у студентській церкві Блаженного Олексія.

Молільне дійство супроводжував спів народного чоловічого хору політехніків „Орфей“. Після молебня усім присутнім подарували образочки зі щоденною молитвою та окропили свяченою водою.

Відслужити молебень владика Йосифа запросив голова Центру студентського капеланства о. Богдан Грушевський. Ідею благословення першокурсників радо підтримало керівництво Політехніки та й самі студенти.

— Це благословення стане добрим початком у навчанні для усіх студентів, — вважає п'ятикурсник з Інституту енергетики та систем керування Львівської політехніки Віталій Горинь. — Я завжди, коли маю вільний час, приходжу до цієї церкви. Дуже добре, що в студмістечку є місце, куди можна прийти, коли тобі важко і знайти душевний спокій.

Неабиякою підтримкою і добрим знаком для навчання стала молитва і для студентки четвертого курсу Інституту будівництва та інженерії доквілля Марії Стацак. — Те, що нас поблагословили молитвою додає впевненості й натхнення

Світлина Наталії Павлишин

до навчання, — наголосила дівчина. — Незважаючи на те, що цей рік для мене є досить складним, бо треба докласти чимало зусиль, щоб наступного року потрапити в магістратуру, думаю, тепер, з Божою допомогою, все зможу осилити.

Наталія ПАВЛИШИН

міжнародна літня школа

„Наука — це Прометей,
що подарував нам вогонь“

Світлина Ірини Мартин

У Львівській політехніці завершилася III Міжнародна літня школа „Супрамолекулярні системи в хімії та біології“. Подія такого рівня в Україні відбулася вперше. До Львова з'їхалися 120 провідних учених-хіміків зі всього світу. Їх привітали ректор Львівської політехніки Юрій Бобало та мер міста Андрій Садовий

Знакова подія для українських хіміків

Основні питання, які обговорювали учасники літньої школи, стосувалися поліпшення життя і розвитку суспільства на молекулярній основі. Видатні вчені з Франції, Німеччини, Росії, України, Польщі, Туреччини, Індії читали лекції молодим ученим. Таким чином, світочі хімії змогли передати свої найкращі знання та надбання молодим.

Як каже організатор III Міжнародної літньої школи, завідувач кафедри технології біологічно активних сполук, фармації та біотехнології Львівської політехніки професор Володимир Новіков, на лекціях мали нагоду побувати студенти, аспіранти, молоді вчені та досвідчені науковці. Попри те, що робочою мовою була тільки англійська і, звичайно, що не кожен знає її, все ж учасники багато нового почерпнули для себе. Як зізналася студентка ІХХТ Ірина Крива, всі лекції доповідачі супроводжували слайдами. Отже, той, хто розуміється в хімії, зміг збагнути суть.

Володимир Новіков відзначив доповіді, котрі найбільше варті уваги. Це лекція професора Страсбурзького університету Олександра Варнека, члена-кореспондента АН України Віталія Кальченка, директора Інституту хімії поверхні ім. Чуйка НАН України Миколи Картеля, московського ака-

деміка Аслана Цивад-Зе, француза Вайса Хосіні.

Завдяки тісній п'ятиденній співпраці українські вчені змогли налагодити контакти зі своїми закордонними колегами, що може допомогти в розв'язанні складних фахових проблем. Безумовно, наші науковці на сьогодні програють перед своїми закордонними колегами в технічному оснащенні. Однак гордістю є те, що в нас є багато розумних людей, які можуть звершити чимало наукових відкриттів. Багато сподівань можна покласти на молодь, яка вміє працювати і мислити.

Під час роботи III Міжнародної літньої школи між Страсбурзьким університетом та Львівською політехнікою підписано угоду про наміри співпраці. Відтепер магістри й аспіранти Політехніки зможуть за обміном стажуватися в Страсбурзькому університеті.

Наприкінці роботи школи було відзначено дипломами найкращі стендові та усні доповіді. А під час тестування молодих науковців, яке проводили німецькі професори, досить добрий результат здобула українська група, в якій було чимало молодих науковців Львівської політехніки.

„Від матерії до життя. Хімія? Хімія!“

Стрижнем роботи III Міжнародної літньої школи була участь у ній лавреата Нобелівської премії в галузі хімії, професора Жана-Марі Лена, який досліджує галузь хімії, котра вивчає речовини, утворені внаслідок взаємодії молекул. Саме професор Лен є засновником супрамолекулярної хімії — хімії за межами молекули, що вивчає структуру й функції асоціації двох або більше хімічних часток, які утримують міжмолекулярні сили.

Відомий учений-хімік прочитав лекцію „Від матерії до життя. Хімія? Хімія!“. Основні засади його вчення полягають у тому, що завдяки самоорганізації розвиток всесвіту супроводжувало виникнення дедалі складніших і складніших форм матерії, аж до появи живих організмів. Як жива, так і нежива форми матерії в основі складаються з молекул та складніших структур, але ж — утворених із молекул під дією міжмолекулярних сил. Хімія є містком між молекулами неживої матерії та складними молекулярними архітектурами й системами, які утворюють живі організми. Сучасна хімія володіє низкою потужних методів, які дозволяють синтезувати надзвичайно складні надмолекулярні сполуки або супрамолекули. А супрамолекулярна хімія контролює утворення складних молекулярних структур через міжмолекулярні взаємодії.

Також Жан-Марі Лен представив концептуальне бачення хімії та науки загалом. Тривалий час учені намагалися за допомогою класичної хімії змодельувати процеси, що відбуваються в живій природі. За допомогою супрамолекулярної хімії вченим вдалося пояснити і змодельувати багато тонких процесів, що відбуваються в живій і неживій природі. Ці дослідження є важливими для розуміння біологічних процесів від клітинної структури до того, як залежить від цих сил структура та функції біологічних систем. Саме супрамолекулярна хімія є наукою майбутнього, фундаментальною основою та можливістю створювати щось нове.

— Багато людей у цілому світі готові опиратися науковому прогресу. Але знання, наука — це Прометей, що подарував нам вогонь, і ми не можемо віддати цей вогонь назад. Ми не можемо повернутися на дерева. Те, що ми знаємо — ми знаємо, і тому науку неможливо спинити, — сказав Жан Марі Лен.

Науковці, зокрема, професор Володимир Новіков, трактують лекцію Нобелівського лавреата як вказівник на розвиток науки в майбутньому:

— Завдяки теорії Жана-Марі Лена вчені можуть застосовувати нові підходи до своїх розробок, працюючи на стику нанотехнології, біотехнології та фармацевтики.

Ірина МАРТИН

конференція трудового колективу

Компас на новий рік навчальний

→ Закінчення. Початок на 3 с.

Юрій Ярославович пишається, що Міністерство освіти й науки відзначило роботу студентського самоврядування Львівської політехніки як приклад для всієї України.

Підсумувавши результати у різних напрямках діяльності, ректор окреслив головні завдання на найближчий рік: розвиток інноваційної структури в управлінській діяльності, вироблення концепції підготовки магістрів для дослідницького університету (особливо це важливо з точки зору підготовки Політехніки до акредитації в першій половині 2013 року, зокрема, в 2011/2012 навчальному році слід провести самоаналіз для звіту перед Міністерством); матеріально-технічне забезпечення, напруження дієвих методів впливу на всіх рівнях, організація самостійної роботи студентів (особливо магістрів). Віртуальне навчальне середовище слід наповнити конкретним змістом (частково це вже здійснено).

У науковій сфері слід особливу увагу приділяти науковим роботам, які треба підняти до фундаментальних досліджень світового рівня, при цьому до їх виконання слід залучати й студентів. Важливі також публікації в провідних закордонних журналах. Юрій Ярославович запропонував заснувати університетські англомовні журнали.

Крім ремонтів, які вже завершилися та ще тривають, заплановані роботи також на наступний навчальний рік. Йдеться про проблемні котельні, про благоустрій території й надалі, а також про утеплення холодних корпусів, ремонт гуртожитків (№ № 1, 5, очікують кошти на № 4), таборів відпочинку. Враховуючи вдалу практику минулого року, знову планують залучати спудеїв у студентські будівельні загони.

Обговорюючи виступ ректора, з легкої руки завідувача кафедри фінансів ІНЕМ Ігора Алексеева всі оцінювали діяльність за

звітний період „добре“ і „найвище“. Та протокольна комісія запропонувала записати в ухвалі „задовільно“.

Юрій Ярославович додав, що разом з начальником головного управління освіти у Львівській області Михайлом Брегіним обговорював ідею створення інженерного ліцею. Ректор заручився підтримкою колективу щодо входження до структури Політехніки Львівського державного інституту новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола.

Присутні також заслухали проміжний звіт голови профкому працівників університету Володимира Гайдука про виконання трудового договору.

Після виступу проректора Богдана Моркляника присутні ухвалили зміни до Правил внутрішнього розпорядку відповідно до прийнятого в січні Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження споживання і продажу пива та слабоалкогольних напоїв“.

Найприємнішу місію виконав перший проректор Володимир Павлиш — зачитав наказ про нагородження підрозділів та працівників. За успіхи в навчальній та науковій роботі Почесні грамоти університету та грошові премії отримали колективи кафедр органічної хімії (завідувач — Станіслав Воронов; 10 тис. грн.), вищої геодезії та астрономії (Федір Заблоцький; 7 тис. грн.), напівпровідникової електроніки (Анатолій Дружинін; 5 тис. грн.). Грамотами та преміями нагородили кафедри опору матеріалів (Євген Харченко; 10 тис. грн.), аналітичної хімії (Йосип Ятчин; 7 тис. грн.); теоретичної та загальної електротехніки (Петро Стахів; 5 тис. грн.). За вагомі досягнення у розвитку фізичної культури та спорту, значні спортивні досягнення вихованців кафедри Грамотою та премією у розмірі 5 тис. грн. нагородили колектив кафедри фізичного виховання (Віктор Корягін).

Тетяна ПАСОВИЧ

наш календар

18 вересня — День винахідника і раціоналізатора.

Пам'ятні дати

16.09.1914 — 2500 січових стрільців Українського легіону у складі австро-угорської армії присягнули на вірність боротьбі за визволення України.

17.09.1853 — народився Михайло Павлик, український письменник, публіцист, громадський діяч.

17.09.1864 — народився Михайло Коцюбинський, видатний український письменник.

17.09.1939 — радянські війська вступили на територію Західної України за пактом Молотова-Ріббентропа.

18.09.1841 — народився Михайло Драгоманов, український історик, етнограф і публіцист.

18.09.1875 — помер Олександр Афанасьєв-Чужбинський, український поет-романтик.

18.09.1929 — народилася Алла Горська, українська художниця і діячка правозахисного руху 60-х років в Україні.

18.09.1956 — помер Іларіон Свенцицький, український філолог і мистецтвознавець. Створив у Львові Національний музей.

19.09.1841 — народився Анатоль Вахнянин, український композитор і письменник.

19.09.1953 — помер Климент Квітка, український фольклорист і музикознавець, чоловік Лесі Українки.

20.09.1891 — народився Павло Филипович, український письменник-неокласик.

20.09.1929 — народився Іван Світличний, український поет і правозахисник.

21.09.1648 — козацькі полки здобули фортецю Кодак на Запоріжжі.

21.09.1832 — народився Петро Ніщинський, український композитор, поет і перекладач.

21.09.1909 — помер Олександр Кошиць, знаний український диригент і композитор.

22.09.1791 — народився Майкл Фарадей, відомий англійський фізик і хімік.

22.09.1835 — народився Олександр Потебня, видатний український мовознавець, літературознавець і фольклорист.

22.09.1909 — помер Микола Мурашко, український живописець і педагог.

на здобуття державної премії

На здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки в 2010 році Національний університет „Львівська політехніка“ висунув роботу „Підвищення маневровости, надійности й економічності устаткування потужних енергоблоків із пиловугільними та газомазутними котлами“

Нові режими дадуть мільярди

Проблема підвищення маневровости, надійности та економічності роботи теплових електростанцій (ТЕС) виникла ще 25 — 30 років тому, коли енергоблоки 150 — 200 і 300 МВт ТЕС почали працювати в колишньому СРСР частково у режимах покриття напівпікових графіків електричних навантажень енергосистем.

Усі енергоблоки 300 МВт (250/300 МВт) із пиловугільними та газомазутними котлами (їх в Україні — 47) було спроектовано для роботи в базових режимах. Тобто, не можна було збільшувати енергетичне навантаження понад номінальне, а також розвантажувати енергоблоки на ковзких параметрах. Отже, разом із енергоблоками атомних електростанцій (АЕС) названі вище енергоблоки мали забезпечити покриття енергетичного споживання в базовій частині графіків навантаження систем, а змінну частину навантаження повинні були забезпечити, своєю чергою, пікові та напівпікові енергоблоки 500 МВт гідроелектростанцій (ГЕС), гідроакмулюючих електростанцій (ГАЕС) тощо.

Однак пікові та напівпікові енергоблоки в Україні й досі не введено в експлуатацію, а енергетичних потужностей ГЕС та ГАЕС не вистачає, щоби забезпечити виконання змінної частини графіків споживання електроенергії, через що енергоблоки 300 МВт, як базова основа теплоенергетики України, змушені працювати у маневрових режимах.

Саме для розв'язання цієї складної потреби — переведення енергоблоків 300 МВт у маневровий режим роботи — колектив науковців під керівництвом доктора технічних наук Йосифа Мисака (*на світлині*), завідувача кафедри „Теплотехніки і теплових електричних станцій“ Національного університету „Львівська політехніка“, виконав цілу низку досліджень та інженерно-наукових рішень, які істотно змінили експлуатаційні характеристики енергоблоків. До речі, в доробку цього науковця — понад 400 інженерно-наукових публікацій, 80 патентів, 42 методичні розробки, 22 галузево-керівні документи для Мінпаливенерго України. А ще — 14 книг, водночас — 6 монографій.

Тісна співпраця Йосифа Мисака і його колег — доктора технічних наук, професора кафедри теплоенергетичних установок теплових та атомних електростанцій Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут“ Любові Кесової, доктора технічних наук, професора, провідного наукового співробітника відділу захисту атмосферного повітря від забруднення Інституту газу Національної академії наук України Ісаака Сігала, заступника начальника котельного цеху, керівника групи з пуску та налагодження котельних установок акціонерного товариства з пуску, налагодження та удосконалення технологій та експлуатації електростанцій і мереж (АТ „ЛьвівОРГРЕС“) Михайла Клуба, керівника групи надійности та економічності котельного цеху акціонерного товариства з пуску, налагодження та удосконалення технологій та експлуатації електростанцій і мереж (АТ „ЛьвівОРГРЕС“) Івана Винницького та головного інженера Ладжинської ТЕС, який проводив триступеневе спалювання органічного палива на енергоблоках 300 МВт Юлія Моспана (вже відійшов від нас) — дала свої вагомні результати. Це дозволило керівництву Львівської політехніки висунути роботу „Підвищення маневровости, надійности й економічності устаткування потужних енергоблоків із пиловугільними та газомазутними котлами“ на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки в 2010 році.

Для збільшення переважання енергоблоків розроблено найефективнішу в українській енергетиці схему раціонального використання перетічного повітря регенеративних повітропідігрівників (РПП); уперше в країнах Європи розроблено, досліджено і впроваджено нові схеми ефективного спалювання органічного палива (вугілля, газу й мазуту), що дозволило продовжити терміни експлуатації котлів, істотно знизило шкідливі викиди з димовими газами в атмосферу, а саме: схему триступеневого спалювання палива в котлах ТПП-312, схему подавання вугільного пилу високої концентрації (ПВКт) на котлах ТПП-210А. Окрім цього, для Мінпаливенерго розроблено і впроваджено методики розрахунків техніко-економічних показників роботи устаткування теплових електростанцій, зокрема й у маневрових режимах; уперше у світовій практиці розроблено ефективні технічні рішення для зменшення шкідливих викидів в атмосферу.

Досліджено також механізм утворення оксидів азоту та мінімізовано їхню величину, розроблено методику розрахунку; опрацьовано низку нормативних та галузево-керівних документів для роботи енергоблоків у нових маневрових режимах.

Назвемо тільки найбільш вагомні елементи (складові) напрацювань учених. Це, зокрема, розроблення, дослідження та впровадження на енергоблоках 300 МВт із газомазутними та пиловугільними котлами режимів роботи на навантаження понад номінальне значення (перевантаження енергоблоків). Дослідження здійснювалися від 1982 до 1992 року на Ладжинській і Трипільській ТЕС, Київській ТЕЦ-5, Лукомльській ТЕС (Білорусь) і Ставропольській ТЕС (Російська Федерація). Уперше на енергоблоках 300 МВт у колишньому СРСР та в Україні досліджено декілька основних способів короточасних навантажень енергоблоків, а саме: форсування котла, відкриття регуляційних клапанів ЦВТ турбіни, від'єднання регенеративних підігрівників високого тиску турбіни.

Задля підвищення ефективності роботи регенеративних повітропривідників (РПП) енергоблоків електростанцій розроблено „Схему раціональ-

ного використання повітря”, який немає аналогів ні в країнах СНД, ні в країнах Європи.

Розроблено, досліджено та впроваджено режими роботи енергоблоків 300 МВт із газомазутними та пилосугільними котлами на ковзких параметрах середовища в усьому пароводяному тракті.

Розроблено, досліджено та впроваджено ефективну технологію триступеневого спалювання палива на котлах ТПП-312 енергоблоків 300 МВт. Про вагомність досягнення вчених свідчить хоча б такий факт: економічний ефект для Ладижинської ТЕС, тільки для енергоблоку № 4 за період експлуатації 1992 — 2008 рр. становив майже 2,3 млн гривень, а для енергоблоків № 4 і № 6 — понад 5 млн гривень.

Розроблено і впроваджено також схеми для підвищення сушильної продуктивності роботи пилосистем енергоблоків; ефективні технології, системи та процеси пилоподавання на пальники котлів потужних енергоблоків ТЕС і автоматизованої системи пилоподавання з високою концентрацією (під тиском) для енергоблоків 300 МВт, що спалюють низькорейакційне вугілля. Розроблено і новий підхід до визначення питомих витрат палива на відпущену теплову та електричну енергію за їх комбінованого виробництва. Із застосуванням методу нормування розроблено діаграми вихідно-нормативних питомих витрат умовного палива для групи паротурбінних теплових електростанцій. Цю методику Мінпаливенерго України запровадив для розрахунку техніко-економічних показників.

Уперше в Україні, та й у Європі також, досліджено умови утворення оксидів азоту під час спалювання вугілля, мазуту та газу в котлах електростанцій, вивчено та організовано контроль за викидом оксиду та двооксиду азоту в атмосферу.

Економічний ефект від впровадження науково-інженерних розробок нових технологій, систем організації режимів роботи, техніко-економічних та екологічних методик розрахунків у новому (маневровому) режимі роботи устаткування ТЕС становить понад 2 млрд доларів США — з урахуванням запроваджень на Ладижинській і Трипільській ТЕС, Київській ТЕЦ-5 (Україна), а також в енергетиці Росії, Білорусі, колишньої Югославії, Китаю, В'єтнаму, інших країн Європи та світу.

Зазначимо: досягнення колективу авторів таки вагомні, передусім — доктора технічних наук, професора дослідницької та високонаукової Львівської політехніки Йосифа Мисака, частка якого в цих дослідженнях, за підрахунками науковців, — не менше 25 відсотків.

На тему роботи, що висувається на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки, за 2010 р. опубліковано: 14 монографій, 8 збірників наукових праць, 10 брошур; розроблено 11 галузево-керівних (ГКД) та нормативних документів для Мінпаливенерго України; видано 48 авторських свідоцтв СРСР та патентів України, Росії; виконано понад 40 науково-дослідних робіт; захищено дві докторські та 19 кандидатських дисертацій.

Богдан ЗАЛІЗНЯК

стипендіальна програма

Для обдарованих і цілеспрямованих студентів

Стартував конкурс стипендіальної програми „Завтра.UA“ на 2011/2012 навчальний рік для обдарованих і цілеспрямованих студентів денної форми навчання 3 — 6 курсів провідних вишів України. Переможці конкурсу щомісячно отримуватимуть стипендії з Фонду Віктора Пінчука від 1 червня 2011 року до 31 травня 2012 року.

Минулого року стипендіатами конкурсу стали 20 студентів Львівської політехніки. Цьогоріч конкурс традиційно проходитиме у три етапи.

Перелік необхідних документів, вимоги до конкурсних робіт та докладні умови конкурсу — на сайті <http://pinchukfund.org/zavtra>.

Студентам Львівської політехніки слід подати конкурсні роботи (з усіма необхідними документами) уповноваженому представникові університету з контактів зі Стипендіальною програмою „Завтра.UA“ **Ользі Іванівні Пелих (344 кімн. гол. корпусу) з 1 по 25 жовтня 2010 року.**

Оголошення результатів та нагородження переможців конкурсу традиційно відбудеться у травні 2011 року.

коротко

У Львівській політехніці відзначили 10-річчя заснування CUCSEE — Кооперації університетів у Центральній та Східній Європі. У святкових заходах узяли участь представники трьох партнерських навчальних закладів, з якими існують тісні наукові й освітні контакти в рамках проекту CUCSEE, — Університету прикладних наук з міста Гіссен-Фрідберг (Німеччина), Зеленогурського технічного університету (Польща), Талліннського технічного університету (Естонія).

У рейтингу ста найкращих університетів у світі, опублікованому британською газетою „Гардіан“, немає жодного українського вишу. Перше місце посів Кембриджський університет (Британія), витіснивши на другу сходинку торішнього лідера Гарвардський університет (США), третє Єльський університет (США). До першої десятки ввійшли шість американських і чотири британські виші.

У Львові розпочинається робота зі створення об'єднаного бізнес-сервіс-центру, в якому на першому етапі знайдуть роботу 350 спеціалістів. Такі наміри озвучили на зустрічі заступника голови ЛОДА Геннадія Дмитренка та директора з корпоративних зв'язків швейцарської фірми Nestl S. A. (NBS) в Україні і Молдові Геннадія Радченка. Бізнес-сервіс планує налагодити співпрацю з вишами Львівщини, щоб розробити навчальні програми, які відповідали б сучасним потребам.

Міносвіти і науки звернулося до керівників вишів з вимогою виконувати прийняті у січні цього року зміни до Закону „Про вищу освіту“ щодо студентського самоврядування. „МОН рекомендує керівникам вишів дотримуватися процедури, запропонованої Всеукраїнською студентською радою. Керівник ОСС разом з активом розробляють план роботи на навчальний рік, а також кошторис видатків на кожен захід. Документ ухвалює Вчена рада ВНЗ“, — зазначила керівник Секретаріату Всеукраїнської студентської ради при МОН Наталія Якуніна. Міносвіти також пропонує оплачувати працю керівника органу студентського самоврядування.

За матеріалами ЗІКу, Освітнього порталу, „proUA“

до форуму

Видавництво Львівської політехніки вже дванадцять років бере участь у Форумі видавців. Із якими здобутками воно йде на Форум цього року? Про це читачам розповідає директор видавництва Іван Паров'як

Головні читачі — студенти

Найкращі книжки — на суд журі

Цього року ми традиційно представимо свої видання — посібники, підручники, монографії. Загалом це близько сотні назв. Маємо майже тридцять назв нових видань, які вийшли цього року. Серед книжок, вартих уваги, — „Архітектурне проєктування громадських будівель і споруд“ С. Лінди, двотомний посібник колективу авторів „Екологічна біотехнологія“. Можливо, найкращим посібником з мовознавства за весь час роботи видавництва є „Сучасна українська мова: самобутність, система, норма“ О. Микитюк. Читачам, яких цікавить історія Львова між світовими війнами, припадуть до душі спогади С. Шаха „Львів — місто моєї молодости. Цісарсько-Королівська Академічна Гімназія“, які вперше побачили світ 1956 року у М'юнхені.

Однак три книжки, які можуть зацікавити широке коло читачів, видавці запропонували на розсуд журі конкурсу „Найкраща книга Форуму“. Це „Княже місто Володимир“ С. Терського. Свою історичну монографію доцент Політехніки написав на основі археологічних експедицій, якими керував на Волині. Книжка цінна тим, що автор подає багато наукового матеріалу й аналізує свої дослідження. Її вже двічі презентували волинському читачеві — навесні під час виставки в Луцьку „Книги великої Волині“ та влітку, на День міста Володимир-Волинського. Тому є сподівання, що серед експертів та учасників Форуму видавців „Княже місто Володимир“ викличе зацікавлення.

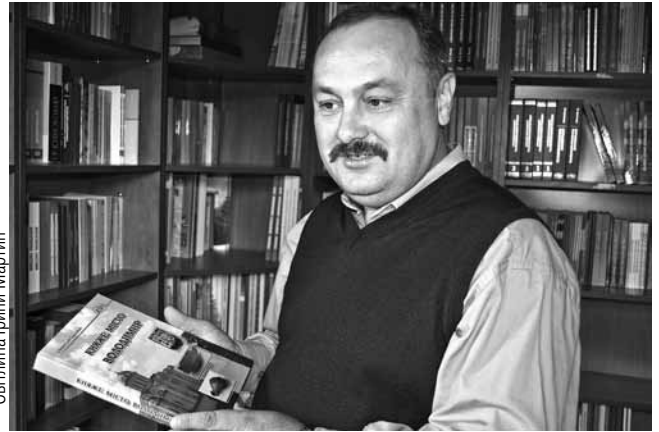
Журі розглядає також підручник викладачів Львівської політехніки Г. Понеділка й А. Данилова „Електрика і магнетизм“. Цей посібник — один із розділів загального курсу фізики — особливий тим, що у ньому є досить великий обсяг інформації. Книжка має багато кольорових ілюстрацій, тобто автори намагалися зробити її цікавою студентам, легкою на візуальне сприйняття. Автори доклали багато зусиль до написання книжки, бо орієнтувалися на зразки посібників та підручників, які видають на Заході.

На розгляді „Найкращої книги Форуму“ — монографія Н. Кунанець „Наукові бібліотеки Львова (1784 — 1939): особливості становлення і розвитку, формування фондів та колекцій“. Вона стане в пригоді тим, кого цікавить розвиток бібліотечної справи у Львові. До слова, цю монографію презентували у стінах Політехніки під час Тижня книги.

Звісно, ми могли запропонувати на конкурс значно більше книжок. Але з досвіду попередніх років знаємо, що здебільшого відзначають подарункові видання або ті, що резонансні тематично. А навчально-наукова література до таких не належить.

Бракує альтернативних видань

В Україні загалом мало видавців зосереджуються на виданні посібників та підручників із технічних наук. Тому, безперечно, вся література нашого видавництва має попит серед студентів та викладачів, і не лише Львівської політехніки. Із багатьма технічними вишами України у нас добра співпраця. Тому не маємо клопоту з реалізацією того, що видаємо. Так, є багато суб'єктивних чинників,

Світлина Ірини Мартин

які впливають на розповсюдження книжок, починаючи від фінансової спроможності покупця. Однак у наших крамничках, які є в корпусах Політехніки, студенти активно купують книжки. З іншого боку, вони часто обмежені у виборі доброго підручника чи посібника, адже мало є альтернативних видань.

У видавництві Львівської політехніки також є багато книжок з економіки, фізики, хімії, геодезії, інших технічних наук. На жаль, не встигли до Форуму підготувати серію посібників із консолідованої інформації. Наразі світ побачила лише перша книжка „Вступ до спеціальності „Консолідована інформація“, автори — Н. Кунанець, В. Пасічник. У жовтні студенти зможуть отримати чотири — п'ять чергових посібників.

Звісно, основні наші читачі — це студенти. Поруч із традиційною книжкою в життя молодшої людини щораз більше входить електронна. Тому виникає запитання: чи не витіснить електронний підручник паперового? Думаю, що ніколи. На сьогодні, попри стрімкий розвиток техніки, не вигадали настільки надійних засобів захисту інформації, які б гарантовано впродовж століть, а деколи і тисячоліть, зберігали інформацію. До прикладу, маємо стародруки кількох століть, заховані у сховищах наших книгозбірень.

Так, електронна книжка має свої переваги за певних обставин, у деяких ситуаціях навіть рятівна. Наприклад, вона зручніша в дорозі. Є матеріали, які легше чи краще опанувати в електронній формі. Однак ніколи не дійде до того, що книжка на носіїві цілком замінить традиційну. Ідеально вони мали б доповнювати одна одну. Наше видавництво вже має досвід поєднання традиційної паперової форми з електронною. Наприклад, торік ми видали підручник колективу авторів Львівської та Київської політехнік за редакцією професора Ю. Бобала „Теорія електронних кіл“. Додатком до підручника є диск, який не дублює надруковану інформацію, а доповнює її електронним практикумом, імітаційним моделюванням тощо. На диску можна вмещувати тести для самоконтролю. Перекоаний, що такі технології важливі і позитивні для розвитку навчальної літератури.

студентське самоврядування

Пленер молодих лідерів

Наприкінці літа на відпочинковій базі „Політехнік-3“ (Коблево) Національний студентський союз спільно з Колегією студентів і аспірантів Національного університету „Львівська політехніка“ та Міністерством освіти і науки України провели V Міжнародний пленер Національного студентського союзу з питань студентського самоврядування.

Від 22 серпня до 1 вересня студентські лідери поєднали відпочинок та оздоровлення із навчанням та обміном досвідом щодо реальних механізмів і засобів відстоювання прав та інтересів студентської громади. Захід виявився резонансним для студентського середовища: у ньому взяли участь понад 90 студентських лідерів із 17 регіонів України, представники студентського самоврядування Варшавського університету та Парламенту студентів Республіки Польща.

Учасники пленеру відвідали ряд цікавих та змістовних семінар-тренінгів, де ознайомилися із сучасними теоріями лідерства; написанням та управ-

лінням проектами; реальною картиною впровадження Болонського процесу; інноваційним розвитком суспільства і студентства; правилами спілкування та роботи зі ЗМІ; законодавством у сфері вищої освіти та щодо студентського самоврядування; діяльністю студентських європейських організацій-партнерів Національного студентського союзу тощо.

Базові тренінги проводили експерти, серед яких: голова PR-відділу медія-холдингу „Главред-Медіа“ Тетяна Печончик, радник міністра економіки України, президент Національного студентського союзу Анатолій Ігнатович, представник Міністерства економіки України Оксана Лаган, віце-президенти Національного студентського союзу Олена Гоменюк, Юрій Кращенко та інші.

Нагородою всім учасникам пленеру став незабутній відпочинок на березі Чорного моря та сертифікати від заступника міністра освіти і науки України Євгена Суліми та президента Національного студентського союзу Анатолія Ігнатовича.

позиція

На захист національної пам'яті

Світлина Наталії Павлишин

10 вересня в приміщенні Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького“ відбулася прес-конференція зв'язку із затриманням директора музею Руслана Забілого.

Голова наглядової ради музею Ірина Калинець, член наглядової ради Іван Гель, екс-працівник Інституту національної пам'яті та секретар Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій Святослав Шеремета, керівник ГО „Пам'ять“ Любомир Горбач, свободівець Іван Гринда та Ігор Мартинюк із „Молодого народного руху“ оприлюднили своє обурення ситуацією, що склалася навколо діяльності „Тюрми на Лонцького“. Громадські діячі написали звернення про недопущення нагнітання антиукраїнських випадків та згортання демократичних прав і свобод.

Підготувала Наталія ПАВЛИШИН

коротко

У Львові відбувся перший патріотичний фестиваль „Лента за лентою“. У Шевченківському гаю відвідувачі заходу мали змогу послухати гурти „Плач Єремії“, „Кому вниз“, вокальний ансамбль „Орфей“, співачку Софію Федину і бандуриста Остапа Стахіва, поспостерігати за реконструкцією бою між бійцями УПА та загоном НКВД. А всі охочі з допомогою караоке могли поспівати повстанські пісні.

Український католицький університет матиме власне містечко. 5 вересня його фундаменти (поруч зі Стрийським парком) освятив Патріарх УГКЦ Любомир (Гузар). За проектом передбачено зведення церкви, академічного й житлового корпусів (де буде спецжитло для людей з особливими потребами), бібліотеки, інформаційного й пасторального центрів.

„Велодоріжкам у Львові бути“ — заявили ГО „Громадянська позиція“ та велорух „За чистий Львів“. Минулого тижня уздовж проспекту Свободи від Оперного театру до перехрестя з вулицею Гнатюка активісти намалювали велодоріжку. Це, пояснюють вони, — реакція на бездіяльність міської влади у створенні велоінфраструктури у Львові. Тим часом міські чиновники — за її розвиток, але нагадують про ряд перешкод для цього: вузькі й перевантажені транспортом вулиці в центрі міста, *нестачу коштів, ін.*

У рамках програми „Перший кар'єрний крок“ студентам презентують різні сфери життя Львова, аби вони могли обрати „свій“ напрямок стажування. Про певні галузі й роботу відповідних управлінь ЛМР молодим людям розказують міські посадовці, фахівці. Студентів вже ознайомили зі сферами туризму й економіки. Попереду презентації управлінь внутрішньої політики (16 вересня) і культури (20 вересня), галузей освіти, молоді й спорту (23 вересня) і житлового господарства (27 вересня).

І знову „На каву до Львова“.

24 — 26 вересня у внутрішньому подвір'ї Ратуші й на площі Ринок відбудуться ярмарок кави, змагання офіціантів і барменів, кінопокази, концерти тощо, визначать найкращі кав'ярні міста.

За матеріалами інформгентств, сайтів ЛМР і УКУ

на рідних теренах

Наприкінці серпня у селі Горасць Томашівського повіту Підкарпатського воєводства урочисто відкрили пам'ятник селянам, які трагічно загинули у 1942 — 1947 роках. Серед них — 174 українці (найменшому — шість тижнів, найстаршому — 80 років), вбиті 6 квітня 1945 року

Мости дружби й добросусідства

Світлина Катерини Гречин

Після Літургії, яка відбулася у місцевому храмі, польські й українські урядовці, члени суспільно-культурних товариств „Надсяння“ й „Любачівщина“, українці-виселенці з півночі Польщі, українці з Перемишля, делегати СФУЖО, пластуни і пластунки, які майже тиждень працювали над благоустроєм території навколо меморіалу, гораїці, гості, а також родичі, діти та внуки загиблих зібралися на кладовищі, щоб схилити голови перед їхньою пам'яттю. Дорога до меморіалу, що стоїть на колишньому українському цвинтарі, вела через прекрасний хвойний ліс, яких на Любачівщині чимало.

Те, що нині поросло лісом, було колись частиною українського села Гораїця. 1938 року тут проживало 1160 мешканців, з яких 1077 — українці. Була у них своя „Просвіта“, щонеділі парафіяни зустрічалися у церкві Різдва Пресвятої Богородиці — шедевр дерев'яної архітектури (нині вона служить римо-католицькій громаді). Після 17 вересня село опинилося на пограниччі між німецькою та радянською окупаційними зонами. 28 липня 1943 року в Жукові був вбитий парох Гораїця і Жукова о. Мирон Колтуняк. Відтоді і почалися напади на українських духовних, культурних і політичних провідників. Не минула зла доля й гораїців. На світанку 6 квітня 1945 року на цивільне населення напав підрозділ польського війська під командуванням підполковника Шопінського. Згодом село не раз грабували, частину мешканців заарештували. 19 родин цього села у травні 1946 року виселили до УРСР, решта 144 українці у 1947 році, під час операції „Вісла“, потрапили на північні терени Польщі.

Щоб зберегти пам'ять про невинно убієнних односельців, Євдокія Філь, очевидець тих страшних квітневих подій, ініціювала спорудження меморіалу. Впродовж 12 років вона збирала прізвища, дозволи на встановлення пам'ятника й кошти на його спорудження. Фінансово її підтримували впереваж вихідці зі села. На жаль, поба-

чити меморіал їй уже не судилося: торік вона відійшла у вічність. Її справу продовжив син Андрій, який і був ведучим у день відкриття меморіалу.

Було в тому щось дуже урочисте, адже Бог подарував нам сонячний, тихий день для відзначення пам'яті загиблих. По-особливому того дня звучала панахида, яку відправили українські греко-католицькі священики, урочистим було й посвячення меморіалу. У лісовій тиші боєм звучали вірші колишніх гораїців, не без хвилювання сприймалися слова тих, хто один за одним брав слово. У всіх виступах, що звучали українською та польською мовами, лейтмотивом звучала думка про те, що останнім часом усі стали мудріші, схильні до розуміння історичних фактів і порозуміння між обома народами. Те, що було в минулому по обидва боки кордону, треба пам'ятати, але водночас варто минуле залишити минулому, адже історії не виправити. Треба дивитися вперед, будувати мости дружби і добросусідства, адже саме це може стати запорукою мирного співіснування поляків та українців. В обох народів є ще багато місць, які вимагають пам'яті живих про полеглих. І щоб ці місця були належно пошановані по обидва боки кордону, потрібна лише добра воля обох народів.

Враховуючи присутність на врочистостях високих урядових достойників із Києва та Варшави, українці зі Львова й Тернополя висловили прохання про лояльніше ставлення до українців — членів суспільно-культурних товариств при отриманні віз, а також і до приватних осіб, чий родичі спочивають на нинішній польській території.

На відзначенні пам'яті гораїців прозвучали слова вдячності студентам-архітекторам Львівської політехніки і їхнім керівникам, які цього року (уже вкотре) провели свою практику в Жукові, упорядковуючи там український цвинтар. Прозвучали побажання продовжувати таку співпрацю й надалі.

Катерина ГРЕЧИН

проща

Про те, що в Карелії 1937 року розстрілювали соловецьких в'язнів, було відомо від часу розсекречення певних документів. Однак конкретні місця поховань знайдено щойно в 1997 році

Українці повернулися зі Соловків

Трагедія об'єднує

Від 1998 року на пам'ятні дні в урочище Сандармох щороку 5 серпня з'їжджаються прочани з Польщі, Фінляндії, Литви, інших країн, представники Республіки Карелії, Чечні. З України завжди приїжджають лише громадські діячі, а не владці. Голова Товариства „Калина“ Лариса Скрипникова не раз запрошувала високопосадовців з України, цього року надіслала голові УВКР Дмитрові Павличку листа із проханням запросити членів Уряду України, депутатів та членів Президії УВКР на жалобні заходи в урочище Сандармох. Навіть відповіді не отримала.

Біля Соловецького каменя виступають дипломати, громадські й релігійні діячі, науковці. Вони наголошують на тому, що ГУЛАГ — це трагедія, яка об'єднує понад 60 національностей, 10 конфесій.

Світлина Тетяни Пасович

„Тут, в урочищі Сандармох, місці масових розстрілів, з 1934 по 1941 роки вбиті понад 7 тисяч невинних людей: жителів Карелії, в'язнів та спецпоселенців Балтлагу, в'язнів Соловецької тюрми. Пам'ятайте про нас люди. Не вбивайте один одного!“

Від української делегації слово взяв її очільник народний депутат Ярослав Кендзьор. Він наголосив на тому, що ми всі повинні пильнувати за тим, аби такі жахливі явища як комунізм та фашизм не повторились, не маємо права допускати найменших проявів сталінізму.

Годинник голосно вистукує траурну хвилину мовчання... Кожна секунда відбивається в голові, як постріл... Делегації кладуть вінки до Соловецького каменя й вирушають кожен до „своїх“ могил.

Українці — помітна делегація: з національними стягами, квітами, свічками, доволі численна. Від сумної та врочистої колони лунає тужливе:

*Чуєш, брате мій,
Товаришу мій!
Відлітають сірим шнурком
Журавлі в вирій.*

*Кличуть: кру, кру, кру!
В чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилонька зітру.*

*Мерехтить в очах
Безконечний шлях.
Гине, гине в темній мряці
Слід по журавлях.*

Дорогою зупиняємося біля каменя з написом російською „Люди, не убивайте друг друга!“ Здавалося б, це само собою зрозуміло. Але чи ж усім?

У моторошному закутку в лісі капітан НКВД Михайло Матвеев з помічниками від 27 жовтня до 4 листопада 1937 року розстріляв разом із іншими в'язнями, етапованими зі Соловків, майже 300 українців. Доки колона йде до місця розстрілу українців, Ірина Болтасова та Тетяна Близнюк чіпляють портрети найвідоміших українських політв'язнів, розстріляних у Сандармосі, на дерева. Тому, коли ми повертаємо до Козацького хреста, бачимо ліс очей... На нас дивляться невинно вбиті інтелектуали ХХ століття Лесь Курбас, Микола Зеров, Микола Куліш, Валер'ян Підмогильний, Степан Рудницький, Марко Вороний, Матвій Яворський, Антін Крушельницький із родиною та багато інших. Моторошно уявляти собі, з якими думками йшли вони до власної братської могили...

Убієнним синам України

Перша українська делегація на чолі з Іваном Драчем та Євгеном Сверстюком привезла в Сандармох дерев'яного хреста (він стоїть і досі). Згодом на місці масового поховання Товариство українців у Карелії „Калина“ встановило гранітний пам'ятник — Козацький хрест із написом „Убієнним синам України“ (автори Микола Малишко й Назар Білик).

Про достойний пам'ятник мріяв ще перший голова Товариства Віталій

Портрети представників української еліти та духовенства ХХ ст., розстріляних у жовтні — листопаді 1937

Фартушний. Та до втілення довелося пройти довгий шлях. Серед членів Товариства немає бізнесменів, тому кошти на спорудження пам'ятника довелося збирати самотужки, за підтримки світового українства. Про труднощі, з якими активісти зіткнулись, Лариса Скрипникова може говорити багато. Крім збору коштів (світлої пам'яті Надія Світлична збирала гроші в Америці та Канаді, Василь Овсієнко — в Україні, „Калина“ — в Карелії, найбільший внесок зробив син убитого тут мовознавця Веніамін Трохищенко), члени правління Товариства доклали немало зусиль (їздили вибирати камінь, під „чесне слово“ домовлялись про роботу над пам'ятником, коли ще не було коштів на це, тощо). Але завдяки тому, що більшість робіт виконували самі, кошторис вдалося скоротити від 150 тисяч доларів (непопулярна сума для громадської організації) до менше 20 тисяч. Пані Лариса захоплена людьми різних національностей, які допомагали безоплатно і безкорисливо.

Ще складніше було домовитися про встановлення Хреста. Тривалий час не могли отримати дозволу від керівництва Росії про встановлення пам'ятника, про виділення місця під нього. Допоміг тоді депутат Верховної Ради України Віктор Ющенко (Його батько Андрій Ющенко працював на Біломорканалі як політв'язень). Після багатьох зусиль у жовтні 2004 року пам'ятник було встановлено, а 5 серпня 2005 відбулось офіційне відкриття.

Тетяна ПАСОВИЧ,

Львів — Київ — Петрозаводськ — Соловки — Львів

Далі буде

форум видавців

Чимало цікавих зустрічей з книжкою та її авторами пропонує XVII Форум видавців, який сьогодні відкривається у місті Лева

Книжкова столиця — від сьогодні у Львові

Час читати

Офіційне відкриття XVII Форуму видавців і V Міжнародного літературного фестивалю відбулося вчора у Львівській обласній філармонії. Заходи Форуму і Літфесту проводитимуться у Палаці мистецтв, театрі ім. М. Заньковецької, театрі „Воскресіння“, театрі ім. Леся Курбаса, Львівській обласній філармонії, в музеях, галереях, бібліотеках, навчальних закладах, клубах, кав'ярнях та навіть на вулицях просто неба.

Форум недарма називають книжковою подією року. Він стимулює вітчизняних книговидавців, тримаючи їх в тонусі від осені до осені. Дуже часто новинки видають спеціально до цього заходу, або ж обов'язково презентують на ньому. За статистику, потужні видавництва продають тут стільки книжок, скільки за ці три-чотири дні у всій торгівній мережі в Україні.

До прикладу, на цьогорічному Форумі ЛА „Піраміда“ презентує більш, ніж двадцять новинок. Читачів подивують нові книжки Марії Матіос, Юрія Винничука, Василя Габора, Галини Пагутяк, Олега Лишеги, Андрія Содомори, Володимира Даниленка, Франца Кафки та Джорджа Байрона.

Люко Дашвар (літературне псевдо Ірини Чернової) представить публіці свою нову книгу „Мати все“. Четвертий роман популярної письменниці вийшов друком у видавництві „Клуб Сімейного Дозвілля“.

На Форумі буде представлено друге, доповнене видання книжки команди окремого батальйону УНА-УНСО Валерія Бобровича, більш відомого,

як сотник Устим. Книга вийшла у видавництві „Зелений пес“. „Щоденник сотника Устима“ — це розповідь людини, яка пройшла В'єтнамську та Кавказьку війни та стала одним із засновників УНА-УНСО. Це мемуари про конфлікт в Абхазії на початку 90-х років та участь у ньому українських добровольців.

А у „Дзизи“ завтра впродовж дня відбуватимуться презентації видавництва „Фоліо“.

Спеціальні гості та Літфест

Одним зі спеціальних гостей Форуму буде російський соціолог та перекладач Борис Дубін, що візьме участь у заходах Бізнес-форуму, дискусіях і круглих столах. До Львова також прийдуть 11 авторів з Польщі. Позаяк кількість перекладів польської літератури українською мовою зростає, український читач має змогу постійно знайомитись з новою польською прозою. Литва на Форумі буде представлена відомим філософом Леонідасом Донскісом, а також двома виставками — виставкою малюнків Еймантаса Лудавічюса „Територія“ та візуальною розповіддю про історію опери XVII ст. у Вільнюсі.

У ювілейному V Міжнародному літературному фестивалі візьмуть участь чотири каталонці, один з яких українець — Андрій Антоновський, котрий налагоджує зв'язки між літераторами України та Каталонії. Окрім літератури, каталонські автори привезуть на Форум фотоекспозицію „Визначні місця і протиріччя“.

Загалом, цьогорічний Літфест зібрав понад 300 письменників і поетів з 24 країн світу. Географічно новим наповненням Літфесту стали гості з Азербайджану, Афганістану, Данії, Румунії, Сінгапуру та Фінляндії.

А також в рамках заходу відбудеться зустріч з прозаїком, перекладачем, лавреатом багатьох літературних премій німкеню Терезією Морою. Українською мовою вийшов її найвідоміший роман „День у день“ у перекладі Христини Назаркевич. Побачити письменницю можна буде 18 вересня.

Родзинки

Від 16 вересня до 1 жовтня найяскравіші майстри з усієї України зберуться на першу виставку паперової скульптури та мистецтва книги „Паперове перевтілення“, аби довести: друкована книжка жива, вона стає будівельним матеріалом для духовного та естетичного перетворення. Усіх охочих ознайомлять із найкращими взірцями паперового мистецтва і його самобутніми творцями, а також навчать створювати листково-картково-книжкову красу в домашніх умовах, проведуть низку майстер-класів, де відомі мистці навчатимуть, як робити листівки, функціональні й красиві закладки для книжок, аплікації, витинанки й книжкові подарунки.

Ще одна оригінальна акція відбудеться 17 вересня у залі театру ім. Леся Курбаса. Це буде літературно-музичний перформенс „Хто плаче за Еммою Бломгофф“, створений двома поетками зі Швеції Ліною Екдаль і Лінн Гансен, а також акордеоністкою Анною Густавсон. Переклад текстів належить львів'янину Леву Грицьоку.

І „найкрутіший“, мабуть, захід у рамках Форуму видавців буде 18 вересня у театрі ім. М. Заньковецької — вечір „XX ВІК. Богдан-Ігор Антонич. Грицько Чубай“, присвячений 101-ій від дня приходу на світ Богдана-Ігора Антонича та 61-ій річниці — Грицька Чубая. У ньому візьмуть участь гурти „Дивні“, „Файно“, „ShockolaD“, письменники Ігор Калинець, Олег Лишега, Іван Малкович, Віктор Неборак, квартет „Віртуози Львова“, хорова капела „Дударик“, а також Віктор Морозов, Василь Жданкін, Тарас Чубай та „Плач Єремії“.

Софія МАТВІВ

спеціальний гість

Цьогорічний Форум видавців для відомих українських та закордонних письменників традиційно стане місцем зустрічі з колегами по перу і читачами. Серед авторів будуть і культові особистості. Один з них — поляк Януш Вишневський, автор світового бестселера „Самотність у мережі“. Йому випала честь 16 вересня відкривати Форум, а львів'янам — спілкуватися з ним

Автор, який знає, чого хоче жінка

Біо-гр@фічний портрет

Януш Леон Вишневський належить до тих письменників, які розпочали свій шлях у літературу, як і, скажімо, Джоан Роулінг, з відчаю. Однак Вишневському, на відміну від авторки „Гаррі Поттера“, не бракувало ані слави, ані грошей — він доктор інформатики і доктор хімічних наук, займається молекулярною біологією. Він просто шукав засіб від душевного смутку: „У якийсь момент у мене виникли проблеми в особистому житті. Було дуже нудно і самотньо. Я хотів якось подолати цей стан і при цьому постаратися уникнути відвідин психоаналітика“. Януш вилив свої болі на моніторі і замкнув „рукопис“ у електронній „шухляді“. Згодом, без особливих сподівань, переслав його видавництву...

Так вересень 2001 року, коли вийшла дебютна „Самотність у мережі“, став нульовою точкою відліку творчості Януша Вишневського. Тепер же студенти намагаються перетворити лекції в обговорювання його романів, однак лектор Вишневський неблаганний — спочатку наука, а тоді все інше. Такого ж принципу він дотримується і у своєму житті: до п'ятої вечора пише комп'ютерні програми, а опісля — літературні тексти: „Моєю дружиною є наука, але з літературою у мене дуже бурхливий роман“.

Цікаво, що спочатку Януш Вишневський був моряком, та невдовзі „взявся за розум“ — закінчив університет і захистився. Але ні його перша, ні наступні 15 книг не торкаються морської тематики, у них є лише мандри безмежним і дуже глибоким океаном людських стосунків і почуттів.

„S@motność w Sieci“

Що Януш Вишневський не написав би, усе порівнюють з нею. Ще б пак: книга три роки очолювала списки бестселерів, а коли 2006 року у Польщі на її основі вийшов фільм, касові збори прирівнювались до голлівудських. До речі, одну з епізодичних ролей зіграв сам Вишневський.

Головні герої Він (Якуб) і Вона (їмени у романі нема, у фільмі героїню назвали Євою) знайомляться в мережі — вона кинула в його аську інтригуюче прохання вислухати її, бо ще трохи в когось закохана. Зав'язується електронне спілкування, яке переривається лише під час вихідних, бо Вона, на жаль (її і його), одружена. Але від понеділка до п'ятниці Вона належить Йому, а Він їй, наразі лише віртуально. Вони говорять про все на світі — про геном людини, про філософські питання життя і смерті, про власні вподобання, переживання і думки. Емейли, чати стають містками

не існує в суспільстві. Але деякі жінки повірили в ідеал, тому після виходу книжки у Польщі відбулось кілька гучних розлучень. Згодом Януш Вишневський написав есе і уклав із них книжку, яка має промовисту назву „Навіщо потрібні чоловіки“. Автор вважає, що жінки є найкращою частиною людства, вони менш агресивні, і якби їм пощастило керувати світом, то не було би війн. Чого ж, на його думку, хоче жінка? Вона хоче мати відчуття душевної безпеки і хоче бути почутою. Формула щасливого подружнього життя за Вишневським виглядає так: 90% цікавої розмови і 10 % цікавого сексу.

За романом „Самотність у мережі“ вивчатимуть колись історію інтернету, за ним судитимуть, як люди ХХІ століття любили.

між Польщею і Німеччиною (там живе Якуб, і Вишневський, між іншим, теж). Вони мусять зустрітись і в реалі, щоб хоча доторкнулись один до одного, і вони, незважаючи на перешкоди, таки зустрічаються — у Парижі... Ви очікуєте на хепі-енд? Але життя підступніше і жорсткіше, ніж кохання. Це доводять і всі сумні історії, які за принципом мотрійки входять в основну історію Двох.

Після виходу „Самотності у мережі“ Януш Вишневський отримав 50 тисяч листів від читачів. Історії, які розповідали читачі, були навіть цікавіші, ніж сама книжка. Це спонукало автора перевидати „Самотність...“, долучивши до видання читацькі розповіді і нову кінцівку: на початку роману Якуб урятував від самогубства бездомного, тепер бездомний рятує Якуба — цикл добра замикається.

Жінк@ і чоловік

Чоловік і жінка — це два пазли, які, в ідеалі, повинні б складати гармонію. Якуб є тим ідеальним чоловіком-пазлом (розумний, працьовитий, чуйний до потреб жінки, ніжний і добрий співбесідник), якого, мабуть,

Любов для жінки — це спілкування і шоколад, для чоловіка — секс і пиво. Письменник каже, що у нього є тільки дві важливі жінки в житті — старша дочка Джоанна (Ася) і менша Адріанна.

Крім того, що за романом „Самотність у мережі“ вивчатимуть колись історію інтернету, за ним судитимуть, як люди ХХІ століття любили. Такого глибокого проникнення у психологію жінки не знайти у сучасних письменників-чоловіків. Цей феномен знання жінки Вишневський пояснює тим, що певний час, коли був моряком і вивчав фізику, був ізольований від жінок, а коли чогось позбавлений, то починаєш про це думати. Можливо, він трохи лукавить...

Зустрітись і поспілкуватись з письменником можна 17 вересня о 17.00 в Театрі імені Л. Курбаса. А на книжковому ярмарку Форуму будуть представлені українські переклади „Самотності у мережі“ й „Аритмії почуттів“ (видавництво „Махаон-Україна“). Друга книжка є своєрідним інтерв'ю Януша Вишневського з відомою в Польщі журналісткою Доротою Веллман.

Наталія ЯЦЕНКО

літературні зустрічі

Книгу досліджень життєвого шляху Богдана-Ігора Антонича видав Ігор Калинець ще на початку липня. Однак поет, успішно вжившись у роль науковця, вибирує дедалі нові факти і робить дедалі нові відкриття. Саме ними він і вирішив поділитися під час зустрічі з викладачами і студентами 8 вересня у Дзеркальній залі Львівського національного університету імені І. Франка

„Знане і незнане про Антонича“

Книга „Знане і незнане про Антонича“ виросла з одного розділу, який мав назву „Могила“. Факти, які входили до нього, в ході нових розвідок почали нагромаджуватися і виходити за межі об'єкту дослідження. Таким чином у поле зацікавленень Ігора Калинця потрапили меншою чи більшою мірою усі періоди життя Антонича, окрім навчання в університеті. „У мене було відчуття, — зізнався на зустрічі пан Ігор, — ніби я бавлюся в детектива. Мене кожен день цікавить, що ще нового я знайду про Антонича“.

У кожен розділ після виходу книги додалися ще факти, які будуть доповнювати чи навіть заперечувати ті, що вже опубліковані. Ігор Калинець на-

писав і кілька нових розділів, зокрема „Друзі“ і „Публікації“. Уривки з розділу „Друзі“ він зачитав присутнім, а також показав дружні шаржі, які цей розділ ілюструватимуть.

Літературознавець і професор Микола Ільницький, найповажніший в Україні антоничезнавець, вважає, що наукова біографія, писання якої розпочав Ігор Калинець, є хорошим підґрунтям для видання повноцінної монографії. Особливістю книги є те, що в ній чудово подано атмосферу часу, в який жив і творив Богдан-Ігор Антонич, його дух, а опис життєвих обставин поета вдало переплітається з його поетичною творчістю.

Наталя ЯЦЕНКО

висока нота

III Міжнародний фестиваль класичної музики „Імпровізація“ тривав у Львові в Будинку органної та камерної музики від 1 до 9 вересня

Класика, що дарує світлі емоції

Фестиваль подарував публіці незабутні концерти, що мелодійно вписалися в ритми львівської осені. Головні гості фестивалю — піаністка Ана Каріна Аламо (Венесуела), піаністки Ірина Рябчун і Оксана Рапіта (Україна), піаністка Ілона Тімченко (Росія-Іспанія). Остання поєднала у своєму виступі вишуканість Р. Шумана з пристрасстю іспанських композиторів А. Гарсія-Абріла, Д. Лігеті. Оксана Рапіта з піднесенням виконала українські перлини фортепіанної музики — твори Б. Лятошинського, М. Колесси, В. Барвінського, М. Скорика. Ана Каріна Аламо разом зі Львівським симфонічним оркестром подивували різноманітною програмою — Ф. Шопен, Дж. Делеру, М. Местре. Незабутнім є і те, що весь свій виступ київська піаністка Ірина Рябчун присвятила творчості геніального М. Лисенка.

За словами диригента Мелані Местре, головне завдання сучасної класичної музики — дарувати слухачам світлі емоції, радість музики та енергію. Асоціація „класична му-

зика — тяжкі похмурі переживання, висловлені якомога складніше“ — не відповідає дійсності: класика може передати будь-які відчуття, і відомі композитори довели це у своїх творах. Одним з основних завдань своєї концертної діяльності диригент вважає повернення публіці втрачених або забутих творів, які лежать у шухлядах нащадків музикантів, або ж просто не перевидаються через брак коштів. Тому цього року на фестивалі прозвучало багато дарунків — світова прем'єра сонати для фортепіано та скрипки Е. Гранадоса, „Струнний квартет“ П. Казальса, „Чотири пори року“ О. Рекена, а також прем'єра власного твору М. Местре — концерт для скрипки з оркестром „Violintango Concerto“.

Окрім Львівського симфонічного оркестру та його гостей виступали також струнний квартет „Zeus“, дуєт „Duo Leopoldis“ та духовий квінтет „West Brass“, концерт якого відбувався в Італійському дворіку.

Меломанка Софія МАТВІЇВ

коротко

Шістдесятник Олег Мінько, львівська легенда образотворення, презентує в київській галереї „АВС-арт“ виставку малярства і графіки. За сприянням галереї вийшов і великий мистецький альбом художника. У ньому твори Олега Мінька, починаючи від 60-х років і до сьогодні, вперше зібрані під однією обкладинкою. Композиції художника виходять за межі звичного живопису. Вони творять своєрідний синтез виражальних засобів.

У рамках Форуму видавців 18 вересня в Драматичному театрі ім. М. Заньковецької відбудеться вечір „XX вік. Богдан-Ігор Антонич. Грицько Чубай“. Вечір присвячено 61-им роковинам від дня народження Грицька Чубая та 101-им від дня приходу на світ Богдана-Ігора Антонича. Гурти „Дивні“, „Файно“, „ShockolaD“, квартет „Віртуози Львова“, хорова капела „Дударик“, поети Олег Лишега, Іван Малкович, Віктор Неборак та Ігор Калинець ще раз нагадають про поезію та життя цих геніальних письменників. У вечорі також візьмуть участь Віктор Морозов, Василь Жданкін, Тарас Чубай і „Плач Єремії“. Метою проекту є зібрання коштів на видання величезної книги про життя та творчість Грицька Чубая.

Короткометражний фільм українського режисера Мирослава Слабошпицького „Глухота“ з циклу „Мудаки. Арабески“ ввійшов до десятки фіналістів короткометражної програми на американському кінофестивалі в Марта Вільярд. До програми кінофоруму добираються тільки ті фільми, які вже були представлені на провідних кінофестивалах світу. В лютому цього року фільм Слабошпицького, знятий за участю глухонімих акторів, представляв Україну в конкурсі Берлінського кінофестивалю.

У Львові відбудеться прем'єра вистави „Нація“ на основі новел Марії Матіос — 16 та 17 вересня у нас гастролюватиме Івано-Франківський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. Івана Франка. Актори покажуть також „Солодку Дарусю“, яку львівський глядач міг побачити влітку цього року.

Н. Я.

харчування

Постійний поспіх, зайнятість і брак часу внесли в наше життя звичку їсти на ходу, зробили модними фаст-фуду та напівфабрикати. Особливо популярною швидка їжа є серед студентської молоді, як кажуть, дешево і сердито та ще й не потребує багато часу

Їжте без шкоди для здоров'я

Медики застерігають

— Передусім треба наголосити на тому, що в їжі швидко-го приготування майже нема нічого натурального. Зате є багато добавок, барвників, підсилювачів смаку та запаху. До того ж для її приготування майже завжди використовують багаторазово пересмажену олію, яка небезпечна канцерогенами, — наголосила лікар-ендоскопіст шпиталю ім. Митрополита А. Шептицького Тетяна Левицька. — Крім цього, їжа швидкого приготування дуже калорійна, містить багато жирів, які негативно впливають на серцево-судинну систему, шлунок і печінку. А ще більше шкодять собі ті, хто це все запиває газованими напоями.

Шкідливими є й макарони швидкого приготування. Медики наголошують, що часте вживання (2-3 упаковки на тиждень) цього продукту може призвести до гастриту чи навіть виразки шлунку.

Модними серед молоді є й йогурти. Але, на жаль, зауважила медик, не завжди вони корисні. Бо для того аби продукт зберігався тривалий час туди додають речовини, які є досить шкідливими. Тому найкраще готувати йогурти в домашніх умовах, а рецептів приготування молочнокислих продуктів є дуже багато.

— Останнім часом серед людей, які приходять на ендоскопічне обстеження зі скаргами на проблеми шлунково-кишкового тракту значно збільшилася кількість молоді, — зауважила Тетяна Сергіївна. — У багатьох із них виявляють як органічну патологію (виразкова хвороба та ін.), так і функціональні порушення, тобто численні скарги пору-

шення процесів травлення, здуття. Все це значною мірою спровоковане неправильним харчуванням.

Щоб був нормальний процес травлення лікар радить дотримуватися режиму харчування (3 — 4 рази на день) та намагатися максимально вживати їжу, приготовлену в домашніх умовах.

Найкраще, якщо при навчальному закладі є їдальні. Бажано вживати перші страви, а якщо ж м'ясні продукти, то тільки не кури гриль чи запечені, закопчені ковбаси, сосиски. Треба вибирати простішу їжу і бажано дієтичного приготування. Та й салати найліпше заправляти олією, бо майонез, до того, що гострий, — ще й шкідливий.

Найнебезпечніші продукти

Фахівці Інституту екогієни і токсикології, Національної медакадемії, Українського НДІ харчування склали рейтинг найнебезпечніших продуктів, які користуються неабиякою популярністю. Лідерами серед них є чіпси і газовані напої. Через особливості приготування, в чіпсах утворюється багато канцерогенів, що провокують рак. А гідрогенізовані жири призводять до збільшення рівня холестерину в крові, що підвищує ризик інфарктів та інсультів.

Солодкі газовані напої, впереваж, містять аспартам (E951), синтетичний цукрозамінник. Фелатанін, що виявляють в аспартамі змінює поріг чутливості, при вживанні у великих дозах сприяє розвитку маніакальної депресії, паніки, злості і насильства.

На другому місці фаст-фуд: біляші, чебуреки, картопля фрі, шаурма. Вся оця їжа смажена. Смажать все це часто в олії, яку можуть не міняти декілька днів. Результат — все ті ж канцерогени. З роками подібне харчування призводить до порушення травлення — до коліту, гастритів, печії, запорів і т.п.

Інший різновид фаст-фуда — сухарики, горішки, шоколадно-горіхові батончики та подібні продукти, які теж призводять до різних хвороб і ожиріння.

Третіми є ковбаси та копченина, які містять більше ароматизаторів і барвників, ніж м'яса.

До переліку небезпечних продуктів потрапили також морозиво та шоколадні батончики, які поєднують у собі величезну кількість калорій, хімічних добавок, барвників та ароматизаторів.

Наталія ПАВЛИШИН

Світлина Ірини Мартин

! цікаво знати

Перець чилі і просто перець дарують відчуття щастя. Основна складова чилі — капсаїцин, в перці — піперін. Це вони створюють у нас в роті „пожежу“. Але те, що ми сприймаємо як занадто гостре, насправді має властивість пригнічувати больові відчуття. Завдяки псевдоболу, який викликають чилі і перець, мозок виробляє опіат. І це трохи пізніше дарує незабутнє відчуття щастя.

Петрушка — трава мужності. Навіть у Стародавньому Римі гладіаторам перед боєм давали петрушку. Вона подвоювала сили і мужність. Петрушка містить багато вітаміну С, а крім цього,

мультивітамінну речовину апіол, яка активно впливає на стан людини.

Цибуля — аспірин з грядки. Ефірне масло алікін має такі ж властивості (болезаспокійливе, жарознижувальне), як і аспірин. Старий засіб від головного болю і ломоти в тілі — гарячий цибульний сік.

Банани — природні борці з депресією. Ці жовті фрукти містять у собі алкалоїд Харман, основу якого складає наркотик щастя — мескалін. Поївши бананів, людина починає відчувати себе набагато краще, а якщо вона до того знаходилася в стані депресії, її як рукою зніме.

знай наших!

Віталій Вергелес, студент третього курсу Інституту інженерної механіки та транспорту, майстер спорту міжнародного класу з веслування на каное, упродовж літа здобув чимало срібних і бронзових медалей

Такого успіху Політехніка не мала вже понад двадцять років

Літо для Віталія Вергелеса видалося багатим на медалі. 4 — 6 червня, коли його однокурсники пітніли над підручниками, намагаючись якнайкраще скласти сесію, хлопцеві довелося разом зі своїм напарником полтавцем Денисом Камеріловим захищати спортивну честь України на Кубку світу з веслування у німецькому місті Дуйсбург. Тоді на дистанції 200 м і 500 м в каное-двійці хлопець посів два п'ятих місця.

Майже через місяць Віталій у складі збірної України був уже на Чемпіонаті Європи серед дорослих, що проходив у місті Трасона в Іспанії. Там його теж чекали добрі результати: в каное-двійці на дистанції 1000 м він посів два сьомих особистих місця.

Приємними успіхами хлопець завершив і кінець місяця. На чемпіонаті Європи (до 23 років) в Москві, у складі збірної команди України, на дистанції 500 м в каное-

двійці він посів перше місце, а друге — на дистанції 200 м. Українська збірна з веслування на каное завоювала почесне перше місце (на світліні), російська — друге, а третє — збірна Угорщини.

Чудові результати чекали на молодого спортсмена у Польщі. В Познані, на Чемпіонаті світу серед студентів, який проходив 19 — 22 серпня, Віталій представляв рідну Політехніку. Тут спортсмен виборов друге місце у каное-четвірці на дистанції 200 м та два третіх місця на каное-двійці і каное-четвірці на дистанції 500 м.

— Таких високих результатів, як це вдалося Віталієві, політехніки не здобували вже роки двадцять, — каже старший викладач кафедри фізичного виховання Львівської політехніки, тренер, що опікується Віталієм, майстер спорту Оксана Заліско. — Вважаю, що це велике досягнення. Хлопець заслуговує на увагу і підтримку. Знаю, що йому потрібен новий спортивний човен, щоб готуватися до Олімпійських ігор. Сподіваюся, що Політехніка посприє тому, щоб придбати таку дорогу річ.

Катерина ГРЕЧИН

футбол

„Карпати“ не здолати

16 вересня львівські леви зіграють з дортмундською „Борусією“.

Після феєрично-драматичного домашнього поєдинку „Карпат“ із „Галатасараєм“ усі вболівальники на емоційному підйомі чекають першого поєдинку улюбленої команди в Лізі Європи.

Останній матч української Прем'єр-ліги показав, що „Карпати“ мають що показати гостям із Німеччини. Проте, зважаючи на останню виїзну перемогу над „Лічівцем“ з рахунком 3:2, виникають деякі побоювання за захист команди Олега Кононова. Та сподіватимемося, що підтримка рідних уболівальників допоможе зіграти проти „Борусії“ з Дортмунда максимально сконцентровано в захисті і максимально продуктивно в атаці. Хоча грати проти команди, яка на сьогодні посідає 6 місце в Бундеслізі, буде непросто, та ми віримо в свою команду і всім серцем вболіватимемо за неї.

Інші представники України в Лізі Європи теж здобули перемоги в чемпіонаті перед першою грою в євротурнірі. „Динамо“ на класі обіграло запорізький „Металург“, а „Металіст“ декласував луганську „Зорю“ з рахунком 3:0. Тепер на харків'ян чекає вояж в Угорщину до „Дебрецена“, а кияни вдома приймуть „БАТЕ“. Побоювання є тільки щодо „Шахтаря“, який днем раніше зіграє зі сербським „Партизаном“. В останньому матчі чемпіонату гірники поступилися „Оболоні“ з рахунком 0:1.

Ігор МИХАЛЕВИЧ

БОКС

Сто поєдинків на двох

Уніч зі суботи на неділю Володимир Кличко вкотре довів непереможність братів Кличків.

Що ж, „нігерійський кошмар“ на ймення Семюель Пітер навряд чи когось уже насититься. Після недільного поєдинку в його пасиві 4 поразки (три з них від братів Кличків). Остання була найдошкульніша і найболючіша.

Володимир вийшов на бій у чудовій формі, на належному рівні була й мотивація до поєдинку. Наш боксер мав довести, що три нокдауни у минулому поєдинку проти Семюеля Пітера — це стара і забута історія.

Справжня професійна бійка розпочалася вже з першого раунду. На початках Володимир Кличко був змушений гасити атаквальну агресію нігерійця клінчами, але згодом все потроху стало на свої місця. Кличко бив, а Пітер приймав

ці удари в голову, ліз у клінч й історія знову повторювалась. Невідомо з чого зроблений череп нігерійця, але такого типу поєдинок тривав до 10 раунду. Після серії з 6 потужних ударів нігерієць опинився на підлозі і піднявся тільки за якийсь час і з допомогою лікарів. Чергова перемога нокаутом для Володимира, який порівняно з попереднім поєдинком продемонстрував набагато ширший арсенал ударів.

Наразі ще невідомо, хто стане наступним суперником Володимира. Натомість 16 жовтня у Гамбургу Віталій поміряться силами з Шеноном Брігсом зі США.

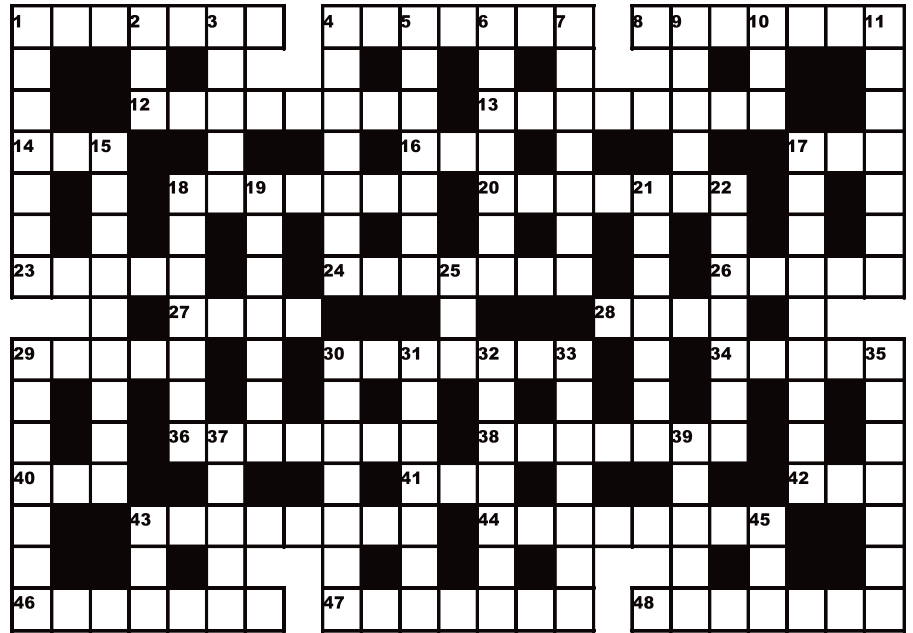
Для вболівальників братів Кличків залишається лише сподіватися, що колись вони таки побачать поєдинки наших спортсменів із Девідом Хеєм та Миколою Валуєвим.

Ігор МИХАЛЕВИЧ

Кросворд

Горизонтально:

1. Одне з імен давньогрецької богині Афіни. 4. Вершник важкої кавалерії, який носив металеві лати на спині та грудях для захисту від ударів холодною зброєю. 8. Перевезення вантажів без перевантажування або зупинки на проміжних пунктах. 12. Португальський мореплавець, організатор і керівник першої навколосвітньої подорожі. 13. Держава на Маскаренському архіпелазі в Індійському океані. 14. Приміщення для тренування зі стрільби з ручної вогнепальної зброї. 16. Грошова одиниця Лаосу. 17. Металевий стрижень, загнутий на одному кінці. 18. Людожер. 20. Риска, завиток, яким закінчується підпис. 23. Затискач для з'єднання електричних проводів із приладом, машиною. 24. Зведення відомостей про земельні, водні об'єкти. 26. Обертова частина генератора електричного струму. 27. Французький художник, імпресіоніст, який любив малювати танцівниць і коней. 28. Заборона, яку накладає Президент на рішення Верховної Ради. 29. Моторний човен. 30. Районний центр Сумської області. 34. Шотландський письменник XIX ст., автор роману „Айвенго“. 36. Спеціальний тренувальний режим. 38. Популяризація товарів, послуг за допомогою преси, телебачення, плакатів. 40. Трав'яниста рослина; татарське зілля. 41. Універсальна міжнародна організація, діяльність якої спрямована на забезпечення міжнародних безпеки і миру. 42. Рослина з довгим стеблом і великими червоними квітами. 43. Огорожа з кілків, паль, вбитих у землю густо одне біля одного. 44. Італійський фізик і хімік XIX ст., праці якого стосувалися молекулярної фізики, відкрив закон ідеального газу, його іменем названа одна з фізичних сталих. 46. Тверда або рідка речовина, здатна поглинати газ, пару, рідину.

47. Героїня роману Л. Толстого „Війна і мир“. 48. Гімнаст, виконавець складних номерів у цирку.

Вертикально:

1. Спортивний автомобіль США. 2. Польський письменник, автор роману „Соляріс“. 3. Учення або положення, що приймається як незаперечна істина. 4. Невеликий круглий хлібець, який і від баби втік, і від діда втік... 5. Сорт слив. 6. Відомий тенісист США. 7. Комедія М. Гоголя. 9. Учасник молодіжної групи, яка влаштовує нічні гонки на мотоциклах. 10. Він збудував Ковчег і врятувався разом із родиною від потопу. 11. Гусенична або колісна самохідна машина. 15. Суккупність творів, які виконують у театрі за певний час. 17. Назва крамниці, в якій продають продукти харчування. 18. Чотирикутник з рівними сторонами і прямими кутами. 19. Східний

курильний прилад. 21. Муза, опікунка музики. 22. Заразна шкіряна хвороба, що виникає внаслідок проникнення в шкіру одного з видів кліщів. 25. Діючий вулкан на Філіппінах, на острові Мінданао. 29. Столиця Венесуели. 30. Дуже міцна, сплавлена під час випалювання цегла, що не вбирає вологи. 31. Вирізання складу в слові посиленням голосу або підвищенням тону. 32. Назва величезних смерчів на суші, тромбів у Північній Америці. 33. Релігійне свято, яке відзначає православна церква 14 жовтня. 35. Наукова праця, де докладно розглянуто якесь конкретне питання. 37. Французький драматург XVII ст., автор трагедій „Береніка“, „Мітрідат“, „Федра“. 39. Студент медичного університету. 43. Дове пасмо волосся на голеній голові, що звисає над лобом; оселедець. 45. Швидкісний інтернет.

Склала Христина ВЕСЕЛА

Відповіді на кросворд, опублікований у числі 23-24

Горизонтально: 5. Ратифікація. 8. Щетина. 10. Кратер. 12. Нирки. 14. Фараон. 16. Стікс. 18. Тамара. 20. Іподром. 21. Секунда. 23. Стерно. 26. Талія. 27. Мачете. 29. Ромул. 31. Піжама. 32. Адоніс. 33. Орнітологія.

Вертикально: 1. Ватикан. 2. Тиран. 3. Лапки. 4. Мінарет. 6. Темза. 7. Сезам. 9. Ірбіс. 11. Гладіатор. 13. Серпантин. 15. Орден. 16. Саміт. 17. Сесія. 19. Акула. 22. Олімп. 24. Регіт. 25. Ондатра. 27. Моліт. 28. Чехія. 29. „Рапід“. 30. Лагос.

Відповіді на сканворд, опублікований у числі 25

- Сьогодні у нас контрольна робота.
- А можна користуватися калькулятором?
- Можна.
- А таблицями Брадса?
- Можна. Отож, діти, запишіть тему контрольної роботи: „Відміна кріпосного права“.

Старий професор-економіст щороку задає студентам одні й ті ж запитання на іспитах. Його молодий колега поцікавився:

- Професоре, невже ви не здогадуєтесь, що всі ваші запитання відомі студентам ще задовго до сесії?
- Не забувайте, колего, що ми займаємося економікою і відповіді кожен рік інші! _____ □

оголошення

Хочеш відкрити для себе кордони? Пізнати культуру різних народів світу? Познайомитися з новими цікавими людьми? Розвиватися, вдосконалювати себе і бути успішним?

Курси з вивчення іноземних мов

Триває набір на курси з вивчення англійської, німецької, польської, італійської та іспанської мов у Лінгвістичному Центрі „Carpe Diem“.

Групи по 6 — 7 осіб. Навчання відбувається двічі на тиждень. Методика навчання — інтерактивна форма, кожне заняття містить вправи, що розвивають усі основні аспекти знання мови, формує навички грамотного спілкування і листування. Викладачі — молоді люди, які пройшли навчання і стажування за кордоном.

Вартість навчання для одного студента — 310 грн. за один місяць, одноразова оплата за підручники — 130 грн.

Адреса: м. Львів, вул. Грабовського, 5 (бічна Коперника).

Телефони для довідок: 236 70 97, 098 816 56 10.

увага: конкурс**Усі красуні — на змагання!**

У межах святкування Дня студента ВМГО „Національний студентський союз“ проведе перший всеукраїнський конкурс краси серед студентської молоді „Студентська міс України“. Фінал конкурсу відбуватиметься **17 листопада 2010 року** в Херсоні.

Для участі в конкурсі необхідно **до 26 вересня 2010 року** заповнити та надіслати анкету, розміщену на веб-сайтах studmis.org.ua та nss.org.ua. Також на цих сайтах є докладна інформація про проведення конкурсу.

За довідками можна також звертатися до першого віце-прем'єра Національного студентського союзу Григорія Кузьміна (+3 8 066 78 78 082), керівника прес-служби Національного студентського союзу Катерини Міляєвської (+3 8 063 28 69 779) чи за електронною адресою nsspress@gmail.com.

Як подати експрес-оголошення в „Аудиторію“

Експрес-оголошення приймаємо від підприємств, організацій та приватних осіб.

Вартість експрес-оголошення (не більше 25 слів):

- комерційного характеру — **50,00 грн.;**
- про загублені документи — **10,00 грн.;**
- співчуття — **20,00 грн.;**
- привітання — **50,00 грн.;**
- за експрес-оголошення, виділені в рамочці, — **додатково 5,00 грн.**

Вартість експрес-оголошення до 50 слів — за подвійним тарифом. **Експрес-оголошення понад 50 слів** — за тарифами реклами.

Система знижок: більше трьох публікацій — знижка 10% від суми замовлення.

Ціни подано з урахуванням податку на додану вартість та податку на рекламу.

Крайній термін подання оголошення — **десять днів до виходу газети.**

Адреса редакції:

79013, Львів,

вул. С. Бандери, 12, кімн. 229, 103.

Тел./факс (0322) 258-26-08.

для львів'ян і гостей міста**Національний театр опери та балету ім. С. Крушельницької**

- 17 вересня — „Есмеральда“ (балет). 18.00.
18 вересня — „Украдене щастя“. 18.00.
19 вересня — „Лебедине озеро“. 12.00; 18.00.
22 вересня — „Йоган Штраус — король вальсу“ (концерт). 18.00.

Національний академічний драматичний театр ім. М. Заньковецької

- 19 вересня — „Сватання на Гончарівці“. 18.00.
21 вересня — „Полліанна“. 18.00.
22 вересня — „Підступність і кохання“. 18.00.

Камерна сцена

- 16 вересня — „Дама з собачкою“ (прем'єра). 19.00.
22 вересня — „Три любові“. 17.00.

Перший український театр для дітей та юнацтва

- 12 вересня — „Попелюшка“. 15.00.
14 вересня — „Попелюшка“. 12.00.
15 вересня — „Троє поросят“. 12.00.

Будинок органної та камерної музики

- 11, 12 вересня — Органно-вокальні концерти Генделя, Баха. І. Маковецька — сопрано, Н. Величко — орган. 17.00.

Львівська обласна філармонія

→ вул. Чайковського, 7.

- 17 вересня — концерт диригента Георгія Майса. 18.00.
19 вересня — концерт скрипаля-віртуоза Олега Криси. 18.00.

Галерея „Дзига“

→ вул. Вірменська, 35.

Проект „Поверхня“ Сергія Біби.

Галерея „ЮКА“

→ вул. Жижки, 4.

До 19 вересня — виставка кольорової графіки Ірини Мориквас „Подарунки на осінь“.

Музей Ідей

→ вул. Валова, 18-А.

Художня виставка Еймантаса Лудавічюса в рамках Тижня литовської культури.

Хмільний дім Роберта Домса

→ вул. Клепарівська, 18.

18 вересня — вечірка „Ethno Drum And Bass“. 23.00.

увага: фотоконкурс!

„Таємниці моєї країни“

Для усіх, хто захоплюється фотографією, тижневик „Аудиторія“ оголошує традиційний фотоконкурс. Цього року — на тему „Таємниці моєї країни“.

Роботи приймаємо до **1 жовтня 2010 року** за адресою: **Львів, вул. С. Бандери, 12, головний корпус Львівської політехніки, кімн. 229.**

Головні умови та вимоги:

- авторами робіт мають бути тільки студенти;
- світлини можуть бути кольорові або чорно-білі у форматі не меншому, ніж 20 × 30 см, оформлені в паспорту;
- один автор може подати на конкурс не більше 5 робіт;
- фотографії подавати в друкованому й електронному варіантах із заповненою анкетою;
- кожна робота мусить мати назву;
- світлини можуть бути у таких номінаціях: **портрет, пейзаж, натюрморт, макрозйомка, урбаністика та сюжетні фотографії (номінації вказувати в анкеті).**

Телефон для довідок: 258 26 08.

Оргкомітет

Анкета учасника фотоконкурсу „Таємниці моєї країни“

Прізвище, ім'я _____

Вік _____

Де навчаєтесь (заклад, курс, група) _____

Підписи до світлин (крім того, в дужках вказати номінацію)

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ваші координати (у т. ч. моб. тел.) _____

Номер учасника конкурсу (не заповнювати) _____

експрес-оголошення

Вважати недійсними:

- утрачений студентський квиток, виданий Львівським національним університетом ім І. Франка на ім'я Коломієць Катерини Василівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Антоноук Вікторії Вікторівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Рибицької Софії-Ганни Орестівни;
- утрачений студентський квиток № 07643357, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Михайлів Ольги Ігорівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Жагалак Христини Олегівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Гривни Теодора Юрійовича;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Рубльовського Романа Михайловича;
- утрачений студентський квиток № 06846051, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Кастрана Ярослава Михайловича;

- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Богути Сергія Миколайовича;
- утрачений студентський квиток S № 07246230, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Ліпкіної Людмили Сергіївни;
- утрачену залікову книжку № 0913847, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Сарахман Анастасії Володимирівни;
- утрачений студентський квиток ВК № 06244966, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Варениці Наталі Ігорівни;
- утрачений студентський квиток ВК № 05589612, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Ладанай Наталії Олегівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Мельника Романа Станіславовича;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Сигінь Мар'яни Орестівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Кобець Оксани Іванівни;

- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Хлевної Марії Вікторівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Антонів Оксани Василівни;
- утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Васильків Марії Миколаївни.

Колективи кафедри архітектурних конструкцій Інституту архітектури Львівської політехніки сумує з приводу смерті кандидата технічних наук, доцента кафедри **Василя Лук'яновича Куна** і висловлює співчуття рідним та близьким.

Колективи Інституту інженерної механіки та транспорту і кафедри механіки та автоматизації машинобудування Львівської політехніки висловлюють глибоке співчуття доценту кафедри МАМ Ярославу Володимировичу Шпаку з приводу тяжкої втрати — смерті **батька.**

О С В І Т Н І Й С Т У Д Е Н Т С Ь К І Й Т И Ж Н Е В И К „ А У Д И Т О Р І Я ”

Засновник і видавець — Національний університет „Львівська політехніка“
Реєстраційне свідоцтво — КВ № 2743
Індекс 35004

Виходить з жовтня 1946 року. Періодичність — один раз на тиждень. Сфера розповсюдження — загальнодержавна. Ціна — 1,50 грн.
Кольороподілені фотоформи виготовлено в ТЗОВ „Растр-7“, вул. Кн. Романа, 9/1.
Газета надрукована у видавництві Львівської політехніки, вул. Ф. Колесси, 2.
Спосіб друку — офсетний. Обсяг 2,33 ум. друк. арк.
Наклад 2000. Зам. №

Головний редактор — Ярослава ВЕЛИЧКО
Заступники головного редактора — Тетяна ПАСОВИЧ, Роман КІНДРО
Відповідальний секретар — Христина ВЕСЕЛА
Редактори відділів:
освіти і науки — Тетяна ПАСОВИЧ
молоді, сім'ї та спорту — Наталія ПАВЛИШИН
культури та дозвілля — Софія МАТВІВ
Логотип, дизайн та комп'ютерне складання — Павло ПРОЦІВ
Редакція послуговується Проектом нового українського правопису.

Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуємо і не повертаємо.
Редакція застерігає за собою право літературного редагування, скорочення текстів.
Автори матеріалів відповідають за достовірність наведених фактів.
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. За зміст і достовірність рекламних оголошень відповідає рекламодавець.
При передруках посилання на „Аудиторію“ обов'язкове.
На першій сторінці — світлина Ірини МАРТИН, на останній — Тетяни ПАСОВИЧ.